

forforskjellig Maade. Lovgiveren har med Hensyn til Hovedgaardene antaget, at, forsaavidt det var en Byrde, der blev paalagt de daværende Sædegaardseiere, kom den kun til at hvile paa de daværende Sædegaardseiere; for deres Eftermand, for dem, som kjøbt Sædegaardene efter dem, vilde det gaae over i Handel og Vandel; der vilde det blive en Priis, som der vilde blive at tage Hensyn til ved at bestemme Kjøbesummen. Det er altsaa kun de daværende Hovedgaardseiere, som vilde komme til at bære denne Byrde. Der er derfor, efter min Anskuelse, vægtige Grunde med Hensyn til Præstegaardene, og den Godtgjørelse, der bør finde Sted med Hensyn til dem, hvilke aldeles ikke ere tilstede med Hensyn til Hovedgaardene. Et andet Punkt, som forekommer mig nødvendig at maatte komme i Betragtning, er Prisen paa Hestene. Prisen er i Forordn. af 1774 bestemt til 66 Rbd. Jeg troer, at det ikke vil benegtes, at Prisen virkelig i Forordn. af 1774 er ansat til 66 Rbd. Man har vel forsøgt at gjøre det sandsynligt, at den egentlig kun er 36 Rbd., fordi det med Hensyn til Præstegaardene er bestemt, at den fratrædende Præst skulde betale 36 Rbd. til sin Eftermand; men Tilfældet der er ganske anderledes. Det er udtrykkeligt sagt i Forordningen, at i de første 6 Aar skal Udrederne have 18 Rbd. om Aaret, og, naar derfra trækkes de 7 Rbd., som vare Foderpengene, bliver der 11 tilbage, og 11 Gange 6 bliver 66. Det er den samme Priis, som er anerkjendt i Plac. af 6te Decbr. 1806 og i Plac. af 11te Aug. 1813, og som er betegnet i Forordn. af 20de April 1819 med det der brugte Ord „Maximum“, dog uden at selve Summen er nævnt; men det fremgaaer dog tydeligt deraf, at Meningen er 66 Rbd. Spørger man nu, hvorvidt denne Priis paa hiin Tid kunde anses nogenlunde passende, da troer jeg, at man med Hensyn til den Sum, som Remontecommissionerne dengang maatte give, vil finde, at 66 Rbd. er en rundelig Priis. Jeg har derom ikke kunnet faae videre tilstrækkelige Oplysninger. Imidlertid kan jeg dog paaberaabe mig, at i et Skrift, som udkom i Aaret 1794, nemlig „Oekonomisk-philosophisk Bibliothek“ for 1794, findes en Afhandling, hvori der siges,

at Prisen paa Landets Cavalleriheste, som sendtes til Udlandet, var mellem 70 og 90 Rbd.; det er altsaa i Gjennemsnit 80 Rbd. Men nu maa man erindre, at dette blev fretaget i 1794 under den franske Revolution, da næsten hele Europa, med Undtagelse af Danmark, var i Krig, hvor der altsaa var meget større Forbrug for Cavalleriheste, og at det altsaa, naar Prisen der angives til 80 Rbd., er meer end rimeligt, at den i 1774 er rundeligt ansat, naar den ansattes til 66 Rbd. Imidlertid har man dog meent, at der for de hidtilværende Sædegaardseiere var forbundet en aarlig Byrde med dette Hestehold. Forsaavidt den Bestemmelse, der er givet i 1774, skulde finde Anvendelse i Krigen, er jeg aldeles enig i, at det var en meget betydelig Byrde, som blev paalagt; men, forsaavidt der er Tale om Fred, da maa jeg oprigtigt tilstaae, at jeg ikke har kunnet danne mig noget Begreb om, hvori denne Byrde egentlig skulde bestaae. Jeg har søgt at simplificere mig Forholdet, og da har det stillet sig for mig paa den Maade, at, dersom jeg tilbød en Mand, at jeg vilde give ham en Hest eller Penge til en Hest, under Forudsætning af, at han havde Brug for denne Hest, et saadant Brug, som det var ham tilladt at gjøre af denne Hest, og jeg sagde til ham, at han maatte have denne Hest uden deraf at betale Leie, men paa den Betingelse, at han kun maatte bruge den i den 11 Maaneder af Aaret, og jeg vilde bruge den i den ene Maaned, og at Hesten, naar den døde i de 11 Maaned, skulde døe for hans Regning, og naar den døde i den ene Maaned, skulde den døe for min Regning, da troer jeg, at en Mand, der kunde faae en Hest paa de Vilkaar, vilde være ret vel tjent dermed. Men, naar jeg desuden vilde give ham 12 Rbd. om Aaret — 7 Rbd. til at fodre Hesten for og 5 Rbd. til dermed successtvt at opsamle en Sum, som kunde erstatte ham Hesten, hvis den døde, — da forekommer det mig virkelig, at en Mand maatte være meget vel tjent med at gjøre en saadan Forretning. Det forekommer mig ogsaa, at det ærede Udvalg er omtrent af samme Mening som jeg, og jeg er endmere bleven bestyrket deri ved det, som den ærede Ordfører har yt-